

**KICKI
SEHLSTEDT**

VAIN YKSI UHRI

SUOMENTANUT TUULA TUUVA-HIETALA

LIKE

Like on julkaissut Kicki Sehlstedtiltä aiemmin teokset:

Älä silmä pieni (2019)

Koskematon (2020)

Ruotsinkielinen alkuteos: *Bara ett offer*

Copyright © Kicki Sehlstedt 2021

Published by agreement with Hedlund Agency

Suomenkielinen laitos

© Like Kustannus / Kustannusosakeyhtiö Otava 2022

LIKE

Like Kustannus

Helsinki

www.like.fi

ISBN 978-951-1-41745-3

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2022

PROLOGI

Hitot kuolema mitään sovitusta tuo.

Muutenhan minun pitäisi käyttää viimeiset hetkeni etäpesäkkeiden kaivertaessa tietään kehossani etsimällä tuota hemmetin sovintoa. Itseni kanssa, hänen kanssaan, sen kanssa millaiseksi elämäni muodostui.

Muistan lukeneeni islantilaisnaisesta, joka kirjoitteli kirjeitä raiskaajalleen, ennen kuin sitten tapasi tämän ja hyväksyi tapahtuneen. Etteivät olisi varanneet siihen jotain näyttämöä, kuvanneet tapaamisesta opetusvideota ja tehneet koko hommasta suurta julistustapahtumaa.

Minä sen sijaan olen vatvonut pahoinpitelyjä loputtomiin, väännellyt ja käännellyt niitä, kironnut niitä. En toivo mitään sen hartaammin kuin että etäpesäketoukat jäytäisivät minun sijastani häntä, miestä, joka aiheutti minulle paljon kärsimystä.

Ihan kuin en olisi tänä syksynä ja talvena pystynyt ajattelemaan muuta kuin kosta.

Kosta niistä minuuteista, joina hän horjutti luottamustani miehiä kohtaan iäksi. Kosta kädestä, joka painui suuni eteen ja sai minut haukkomaan henkeä vielä monta kertaa jälkeensä. Kosta siitä, että hänen elämänsä jatkui, kun taas omani pysähtyi ikuiselle tauolle.

Samalla luulen, etten ole ikinä nauranut yhtä paljon kuin sen jälkeen, kun jouduin tänne. Nauranut yhdessä osaston 14

enkeleiden kanssa. Sinitakkisten hoitajien, jotka saavat minut ja muut potilaat tuntemaan itsemme varsin eläviksi. Ehkä voi elää täysillä vasta, kun tajuaa, että elämällä on loppu?

Pystyn nauramaan jopa syövälle, joka jonain päivinä vielä jäytää meistä useimmat. Sille, joka alkoi pienenä, kovana herneenä vasemman rintani ohuen ihon alla. Muistan mansikantuoksuisen suihkusaippuan, jota olin ostanut suurpakkauksen. Käden, joka liukui kainalon alle, kohti rinnan kaarta ja nännin yli, ja siinä se oli. Ihan kuin olisin samalla hetkellä tajunnut, että tuo herne koituisi kuolemakseni.

Juuri sen he saivat pois, mutta sen jälkeen niitä on tullut eri muotoisina ja vahvuisina, niitä pikku perkeleitä. Kolmas kerta sanoo nyt toden, kuten Carina ja minä vitsailemme. Carina, hoitaja jolla on siilitukka ja ruskeat oravan silmät. Hän on ollut luonani tänä myllerryksen aikana, jolloin olen joutunut totuttelemaan siihen, että sairaus saattaa voittaa samalla, kun menneisyyden tarinat kirivät minut kiinni.

Nainen toisensa jälkeen on astunut esiin, nostanut kätensä ja sanonut ”minä myös”. Entä jos olisin tiennyt sen kaksikymmentäneljävuotiaana? Jokainen lausunto käski minua huu-
taen kohottamaan myös oman käteni.

Pyörähdän hitaasti kyljelleni ja kurkotan kohti lasia, jossa vesi on jo lämmennyt haaleaksi.

”Odota, autan sinua, äiti.”

Poikani piirtyy heikkona varjona vastavalossa ikkunan edessä, joka on pakkasesta huolimatta hiukan raollaan. Hän ojentaa lasin minulle ja sipaisee varovasti sivuun suupieleeni tarttuneen hiussuortuvan. Imen työläästi pieniä kuluuksia räikeästä pillistä, ennen kuin pää vaipuu takaisin tynnyille.

”Kiitos”, kuiskaen ja puristan hänen isoa kättään, joka on laskeutunut omani päälle kuin suojaava huopa. Hän on istahtanut

sängyn viereen tuolille, missä on viettänyt tuntikausia viime aikoina, kuunnellut minua ja sanojani. Hän silittää otsaani vapaalla kädellään, huoliryppy ruskeiden, mantelinmuotoisten silmien välissä, isänsä silmien kopioiden. Hänen nuoret kasvonsa ovat vielä aknen vallassa.

”Anteeksi, etten ole jaksanut olla sinun tukenasi”, minä kuis-kaan.

Ajattelen, että haluan hänen saavan sen, mitä vaille minä aina jäin.

Talven valo siivilöityy ohuiden verhojen läpi, jotka peittävät kuin harsona kasvuvuosieni kaupunkia. Ohut kerros minun ja ihmisten välillä, jotka odottavat bussia kuten aina ennenkin; elämän, joka soljuu eteenpäin toisin kuin minun. Uutisohjelma välkky litteällä tv-ruudulla kuin muistutuksena ulkopuolella sykkivästä elämästä, ja siinä haastatellaan kaunista harmaatakkista miestä. Hän seisoo ison kivitalon edessä, saattaa olla eduskuntatalo. Yritän keskittyä, ja muutaman sekunnin ajaksi saan päähäni, että se on hän. Nuo tummat hiukset, tuo suora nenä.

Kohottaudun kyynärpäideni varaan ja kurkotan kaukosäätimen yöpöydältä, missä se lojuu kasettipinon vieressä. Mutta kun etsin äänenvoimakkuusnappulaa, satun tönäisemään kaukosäädintä, ja se putoaa pehmeästi tömähtäen kokolattiamatolle ja kiskaisee kasetit mukaansa. Kun käännän päätäni, näen, että olen kuvitel- lut, taas. Ihan kuin näkisin hänet joka puolella tänä tutkinnan talvena.

”Mitä sinä teet, äiti? Tarvitsetko apua?”

Poikani tuttu ääni kuulostaa etäiseltä. Uupumus valtaa minut, ja kipu jyskyttää kehossani.

Minun on täytynyt nukahtaa, kun tunnen, miten kyynär- taipeseen pistää, tuttu rauha leviää kehooni ja mutisen hoita- jalle kiitoksen silmiäni avaamatta. Olisipa vallankumous tullut

silloin, kun voimani olivat vielä tallella. Toivon, että kädessä, joka lojuu velttona kipulääkeannoksen jälkeen, olisi voimaa kohota ja viestiä ”minä myös”.

Instagram-profiili:Vain_yksi_uhri
Kuva: pikselöity valokuva miehestä.

Olin uusi avustava lakimies perinteikkäässä lakiasiantoimistossa Tukholman Östermalmilla. Vuosi oli 1997, ja olin suorittanut tutkintoni vain päiviä ennen kuin astuin toimistoon. Luulin, että siitä tulisi elämäni paras vuosi. Siitä tuli jotain ihan muuta.

Ensimmäisenä päivänä pukeuduin vasta ostettuun pitkään bleiseriin. Kun yksi osakkaista käveli ohi, hän sanoi: ”Tässä toimistossa ei kuljeksita isoissa teltoissa. Olette saaneet meiltä työpaikan joko aivojen tai ulkonäön ansiosta. Mieti itse, kumpaan ryhmään kuulut.”

Sen jälkeen käytin vain lyhyitä hameita ja puseroita, jotka paljastivat kurvini. Iloitsin eniten sitä, ettei tuo mies ollut esimieheni ja että minusta vastasi sen sijaan paljon nuorempi, vastavalmistunut asianajaja, joka yleni nopeasti. Hän oli vain viisi vuotta minua vanhempi, ja arveltiin, että Hänestä tulisi vielä jonain päivänä osakas. Minusta Hän oli saavuttamattoman komea. Niin oli kaikkien meidän avustavien lakimiesten mielestä, tai aviksien, kuten meitä nimitettiin. Mutta juuri Hän sai haaveeni asianajajan urasta puhkeamaan kuin saippuakuplan.

Kerron tulevina päivinä tarinani tällä Instagram-tilillä. Miehestä, joka pilasi elämäni ja viimeksi tänään esiintyi televisiossa ja halusi ministeriksi ja uskoo olevansa helvetin hyvä, vaikka on raiskaaja.

#milläoikeudella #metoo

Sunnuntai 14. tammikuuta

1. LUKU

”Yes! Yes! Yes!”

Aida Svantesson heiluttaa nyrkkiään voitoneleenä kohti kattoa. Vinkki, jonka hän juuri sai, ei olisi voinut tulla sopivampaan aikaan. Tämä sika ei saa päästä pälkähästä, hän ajattelee.

”Mitä sinä teet?”

Malte on tullut keittiöön lanteillaan yöpuvussa oleva Alice. Aida istuu räätälin asennossa pinnatuolilla kannettava tietokone auki keittiönpöydällä vuosisadan vaihteen kaksiossa Kocksgatanilla Tukholman Södermalmilla. Tummanruskeat hiukset ovat kuten aina Pikku Myy -nutturalla, ja hänellä on yllään kulahtanut harmaa kotiasu, joka on kulkenut mukana viimeiset kymmenen hänen elämänsä 37 vuodesta. Hänen on vaikea irrottaa katsetaan sähköpostista, joka on juuri tupsahtanut saapuneet-kansioon.

Yksivuotias ojentaa käsiään häntä kohti, ja Malte antaa heidän tyttärensä hänen syliinsä. Aida haistelee Alicen hiuksia.

”Menehän nyt nukkumaan, muru”, hän kuiskaa ja suukottaa tyttöä otsalle ennen kuin kääntyy kohti Maltea. ”Laitatko hänet nukkumaan? Minä sain juuri vinkin, tutkin sitä vähän.” Hän ojentaa Alicen takaisin ja katuu, että on suostunut jäämään yöksi juuri tänään tähän asuntoon, joka oli ennen heidän yhteinen kotinsa.

”Sinähän aloitat työt vasta huomenna. Merkkaatko tunnit muistiin? Älä lahjoita työaika.”

”Ei se mene toimittajilla niin, tiedät sen.”

Ihan kuin mies itse vaatisi maksua, kun on edustamassa mainostoimistoa iltaisin, hän ajattelee opettavaisesta äänensävyistä ärtyneenä.

Malte seisoo vielä pöydän ääressä Alice sylissä ja katsoo häntä pehmeästi hymyillen.

”Minä vain vielä, minä vain vielä...”

Mies matkii Mikon isää kirjasta *Mikko Mallikas panee töpinäksi*, josta on tullut Alicen lempikirjoja. Aida hymyilee sisäpiirin vitsille, kurrottautuu ja antaa etäpuolisolleen suukon suulle. Hän huomaa yhtäkkiä, että alkaa tottua heidän uusvanhaan läheisyyteensä, josta tuli hänelle alkuun epä mukava olo. On vienyt aikaa, että hän on taas alkanut luottaa Malteen ja päästänyt tämän hänen ja Alicen arkeen. Viime jouluna he päättivät yrittää uudestaan asuttuaan erillään Alicen syntymästä asti. Nyt Aidan on vaikeaa ymmärtää, että eroa edeltävä aika, kun mies katosi öisin ja palasi kotiin kokaiinihuuruissa, ei ole pelkkää paha kuvitelmaa.

Malte maistuu hyvältä, ja kun hän tuntee niskan kiharat hiukset sormenpäitensä alla, hän muistaa, miksei lähtenyt omaan asuntoonsa. Hän antaa huultensa viipyä miehen huulilla, ja suudelmasta tulee pitkä.

”Paremmalla tuulella?” mies mutisee hänen korvaansa, ja hän nyökkää nolona. Hän on ollut koko viikonlopun kuin levoton kulkukissa ja kärsimätön Alicea kohtaan.

”Mikä sinua vaivaa?” Malte kysyi aiemmin päivällä, kun hän oli kiroten nimittänyt Alicen talvihaalaria pirun keksinnöksi, jonka tarkoitus oli tehdä vanhempien elämästä helvettiä. ”Luu-lin, että haluat juuri nyt kaikkein eniten päästä töihin.”

Äänensävy oli kevyen sarkastinen.

Ja olihan Aida ikionnellinen, kun sai huomenna palata nettilehti Probonoon vuoden äitiysloman jälkeen. Vaikka hän

rakastaa Alicea valtavasti, vauva-aika ei ole sopinut hänelle. Hän on kaivannut takaisin toimitukseen, työkavereiden pariin, ja toivonut pulssinsa kohoavan muista syistä kuin siitä, että velli on lopussa, koska Götgatanin kauppa on jo kiinni.

Hän omisti perjantain valmistautumiselle ja soitteli parhaille lähteilleen, joilla oli yleensä hyviä tietoja jemmassaan, mutta nyt ei täpännyt.

”Pahoittelen, Aida. Palaa asiaan viikon päästä, täällä on vielä tyynä joulupyhien jäljiltä”, oli yleisin vastaus, ja päädyttyään umpikujaan toisensa jälkeen hän turhautui aina vain enemmän. Hänen täytyy löytää oma uutinen, jotta päätoimittaja Pär Sandelius, arkipuheessa Pomo, ymmärtää, minkä erehdyksen on tehnyt.

Toivo vakituisesta työpaikasta murskaantui kokouksessa juuri ennen joulua.

”Tiedät, että haluaisin mielelläni palkata sinut, mutta johtokunta painostaa leikkaamaan kuluja. Sponsoritilanne on nyt epävarma.”

Itsepäiset hiukset sojottivat pystyssä, ja Pomo levitteli käsiään anteeksipyytävästi, kun oli ensin tuupannut pöydälle sopimuksen, jossa Aida Svantesson palkattaisiin projektityöntekijäksi vielä yhdentoista kuukauden sopimuksella.

”Tarvitsen sinua muuten heti uudenvuoden jälkeen”, mies lisäsi.

”Se sopii täydellisesti. Malte voi totuttaa Alicea päiväkotiin, saimme paikan vuoden vaihteesta.”

Vastauksen alku oli tuulesta temmattu ja loppu suoranainen vale. Hän oli yrittänyt puhua Alicea päiväkotiin aiemmin mutta oli epäonnistunut ja sai alkajaisiksi lykätä töitten alkua viikolla. Sen sijaan Malte suostui mukisematta hoitamaan totuttelun. Mies osoitti ihme kyllä taaskin suhtautuvansa tällä kertaa vakavasti siihen, että oli luvannut olla osallistuva isä ja vastuuntuntoinen vanhempi.

Aida tarkastelee Malten t-paidan alta hämmöttävää treenattua selkää, kun mies kaataa vettä teenkeittimeen. Mieleen tulvahtaa muisto toissa vuoden kesäkuulta, kun hän astui ulos asunnosta vähäinen omaisuutensa muutamassa Ikean kassissa ja Alice pienenä siemenenä vatsassa. Miten eksesissä hän olikaan, vain viikkoja pikkusiskonsa Biancan murhan jälkeen. Malten sijasta hänen turvakseen muodostui sinä aikana Kajan Berglund, Biancan ohjaaja kriminologian opinnoissa. He eivät ole pitäneet yhteyttä aikoihin, hän ajattelee. Pitäisi soittaa Kajanille tällä viikolla.

Aida työntää menneet mielestään ja lukee vielä kerran saapuneet-kansion viestin. Lähettäjä on nimetön, ja sähköpostiosoite vilisee numeroita ja kirjaimia. Viesti kuuluu: ”Jos pystyt kaivamaan esiin lakimiehen, joka haluaa ministeriksi, sinulla on oma metoskuuppi.”

Tekstin alla on kuvakaappaus Instagramista. Tilin nimi on ”Vain_yksi_uhri”, ja kirjoittaja lupaa eilen illalla julkaistussa ensimmäisessä päivityksessä paljastaa tekijän, joka on poliitikko. Kuva on muotokuva mutta pikselöity tunnistamattomaksi kuin iltalehtien kuvat rikollisista, joita ei ole vielä tuomittu.

Jos se pitää paikkansa, paljastus olisi äärimmäisen lähellä sitä, mitä toimittajapiireissä sanotaan ”kaksitoistapiikkisen kaatamiseksi”, eli potkujen hommaamista ministerille. Sillä olisi valtavat seuraukset, se olisi isku suoraan Ruotsin poliittiseen sydämeen.

Eikä Aida sitä paitsi pysty kuvittelemaan toimittajalle tärkeämpää tehtävää kuin kertoa valtaa pitävistä miehistä, jotka luulevat, että heillä on oikeus naisten kehoon.

Seksuaalista häirintää ja väkivaltaa ei ole ikinä pidetty uutisena. Se on nähty liian vaikeaksi aiheeksi. Liian työlääksi. Vain sana sanaa vastaan. Vasta nyt sellaiset toimittajat kuin The New York Timesin Jodi Kantor ja Megan Twohey ovat näyttäneet tietä paljastamalla Harvey Weinsteinin.

Kun Aida seurasi äitiyslomallaan mediamogulin romahduksen raportointia, se tuntui samalta kuin Tahririn aukiolla Kairossa helmikuussa 2011. Hän todisti vallankumousta, ja miehet, jotka olivat hallinneet uutisvirtaa, olivat kuin keisarit ilman vaatteita. Heidän vehkeensä kutistuivat pieniksi rusinoiksi, kun lukijat ja katsojat osoittivat, että naisten yhteinen kokemus oli palstatilan arvoinen, toimittajan työajan arvoinen, jopa kaikkein lihavimpien otsikoiden arvoinen.

Probono on ollut oudon näkymätön syksyn suuren media-kohun aikana. Useiden kuukausien ajan on raportoitu päivittäin julkisuuteen astujista aina näyttelijättäristä sairaanhoitajiin. Useita ruotsalaisia miehiä etenkin kulttuurin alalta on syytetty väkivallasta tai ahdistelusta. Aida on seurannut uutisointia turhautuneena kotonaan ja ihmeteltyt, mitä hänen työtoverinsa puuhaavat. Miten he voivat jättää kokonaan kuvailematta ympäri maailmaa nousevaa kapinaa seksuaalista väkivaltaa kohtaan?

Kun hän yritti kalastella mahdollisia metoo-paljastuksia lähteistään perjantaina, hän kuuli parhaimmillaan vain epämääräisiä juoruja. Hän arvioi ne aivan liian vaikeiksi todistaa, jotta kannattaisi tuhlaata työaikaa niiden varmistamiseen.

Mutta tämä. Levottomuus on tiessään, ja tuttu ihonalainen kihelmöinti saa hänet aloittamaan tutkimisen heti.

Hän on lukenut joka ikisen jutun, jonka New York Times on julkaissut Weinsteinista, sekä miten nuo kaksi naistoimittajaa ovat todistaneet joka tarinan päiväkirjamerkinnoilla, todistajalausunnoilla ja tekstiviesteillä tai jopa nauhoitetuilla puheluilla. Hän tietää, että se edellyttää kovaa työntekoa. Mutta jos hän onnistuu paljastamaan sian, joka ahdistelee naisia, ja siten estämään tätä pääsemästä valta-asemaan, jonka ministerinsalkku tuo mukanaan, työ on sen arvoista. Ja miten Pomo voisi sanoa ”ei” sille, että Probono ottaa taas paikkansa tutkivan journalismin eturivissä?

Hän huomaa, että Malte nojailee keittiön ovenpieleen katsellen häntä.

”Joko Alice nukkuu? Tulen ihan heti, lupaan sen. Etkö voi valita jotain elokuvaa sillä aikaa?”

”Hyvä on. Vain sinun vuoksesi, revolveritoimittajani.”

Malte asettuu hänen taakseen ja hieroo hänen hartioitaan. Hän sulkee silmänsä ja nauttii kosketuksesta hetken ennen kuin työntää miehen pois.

”Viisi minuuttia, okei?”

”Kaikki on katettu, neiti Svantesson. Olen ladannut täydellisen elokuvan.”

Hän nousee ja venyttelee. Olohuoneessa näyttää viihtyisältä. Sohvapöydälle on aseteltu kaksi isoa teekuppia, tarjottimella on italialaisia juustoja, joita hän rakastaa, ja erilaisia keksejä.

”Oi, taleggjota, pecorinoa *ja* parmesaania!” hän huudahtaa, kun näkee juustot.

Iso parivuoteen peitto on levitetty sohvalle.

”Tulee kuuma, joten sinulla saattaa olla vähän liikaa vaatteita”, Malte sanoo ja yrittää näyttää viattomalta. ”Mutta voidaan ehkä korjata asia myöhemmin.”

Hän käpertyy miehen viereen.

”Mitä katsotaan?”

”Sopiva raina. *Wonder Woman!*”

Hän huitaisee miestä sohvatyynyillä muttei osu.

Instagram-profiili: Vain_yksi_uhri
Kuva: Kahvikuppi pöydällä, jolla kahvitahroja.

Minulla oli kuusi kuukautta aikaa todistaa, että heidän kannatti panostaa minuun. Olin päässyt läpi tärkeimmästä neulansilmästä, tullut palkatuksi koeajalle, todistusteni ansiosta. Oli kuitenkin selvää, että kaikki eivät saisi jäädä. Siksi tulin ensimmäisenä joka aamu ja lähdin toimistosta kaikkien muiden jälkeen. Kukaan ei pääsisi sanomaan, ettei minulla ollut intoa. Se oli kutsumukseni. Sille halusin omistaa elämäni.

Tarjoilin kahvia, luin esitutkintapöytäkirjoja illat pitkät niin että silmät olivat helakanpunaiset, en luovuttanut ennen kuin löysin ne yksityiskohdat, jotka voisivat vapauttaa asiakkaamme. Kaikki siksi, että Hän voisi kehua minua muutamalla sanalla. Olin aina valmiina ajamaan kuulusteluun Hänen sijastaan, en ikinä kertonut, että itkin uupumuksesta ja itsekritiikistä, kun pääsin kotiini kahdenkymmenenkolmen neliön asuntooni Döbelngatanille nukkumaan muutamaksi tunniksi. Pelkäsin kuollakseni, etten riittäisi Hänelle.

Siksi päätin siinä ja silloin, ettei millään muulla ollut mitään väliä. Muistan erityisesti, kun toimiston niljakkain osakas pyysi minua tuomaan kahvia kokoukseen. ”Ukkoja pitää vähän piristää. Tule esittelemään itseäsi, läikytä vähän kahvia ja pyyhi pois”, hän ehdotti. Näin heidän huvittuneista ilmeistään, että he tiesivät tarkalleen, mitä minun oli käsketty tehdä. Myös Hän istui siellä, mutta luulin, että hänen katseensa olisi erilainen. Luulin väärin.

#milläoikeudella #metoo

Maanantai 15. tammikuuta

2. LUKU

Lumella lojunut tyttö säilyy ikuisesti, kuin poltettuna Hassanin verkkokalvoilla. Vaaleanruskeat hiukset viuhkaksi levinneinä. Mustat verryttelyhousut, joissa valkoiset vauhtiraidat, polviin lasketuina, paljastaen sinivalkoiset jalat. Musta korkeakorkoinen nilkkuri, joka on irronnut jalasta ja lojuu parin metrin päässä lumen peittämässä puistossa kerrostalojen ja puisten rivitalojen keskellä.

Nuori nainen makaa hiljaa, käsivarret ojennettuina, kuin olisi jäätynyt hetkessä tai uuvahtanut pakkasessa. Tumma laikku leviää lumeen pään alla. Onkohan hän kuollut?

Sulkeutuvan portin ääni kaikuu talviyössä. Hassan astuu taaksepäin, pudottaa lapun, joka hänellä on ollut kädessään ja lähtee juoksemaan kohti kapeaa katuja, joka johtaa Norra Hammarbyhamneniin, ohi pimeiden ikkunoiden ja alas vedettyjen kaihtimien.

Pakoon juokseminen istuu hänessä syvässä jo lapsuudesta asti. Kun sireenit varoittavat pommihyökkäyksestä, ei voi tehdä muuta kuin heittää kaikki kantamukset pois ja paeta henkensä edestä. Sireenit soivat Hassanin sisällä korviahuumaavan äänekäästi, kun hän pakenee maassa makaavan tytön luota, vaikka häntä ympäröikin pumpuliin käärityn maiseman hiljaisuus.

Kun hän kääntyy kahdeksankymmentäluvun talon kulman taakse, portista astuu kadulle täti, jolla on sylikoira hihnassa. Hassan hyppää sivuun ja välttää täpärästi yhteentörmäyksen.

Täti tuijottaa häntä ja nostaa kätensä sydämelleen säkkimäisen talvitakin päälle. Huutaa jotain, mutta Hassan ei voi pysähtyä.

Hän kuulostelee ambulanssin tai poliisiauton ääntä, mutta ei kuulu kuin lumen narina kenkien alla ja vinkuva hengitys, kun hän juoksee vanhoja junaraiteita pitkin. Raiteet päättyvät kalliotilaan, josta suunniteltiin aikoinaan sotasairaala Söderin sairaalan alle. Mutta siitä hän ei tiedä mitään eikä uskoisi sitä, jos joku kertoisi, koska hän on maassa, joka ei ole käynyt sotaa yli kahteensataan vuoteen. Muun muassa siitä syystä hän on juuri tullutkin tänne.

Paniikki vaikeuttaa hengitystä, kun hän juoksee lumella. Sitä sataa vieläkin, ja se peittää hiljalleen hänen jalanjälkinsä.

Miksi hänellä pitää olla näin huono onni?

Hiki valuu selkää pitkin pakkasesta huolimatta, ja kylmyys muuttaa ilman höyryksi jokaisella ulohengityksellä. Hassan räpyttelee pois lumihiutaleita, jotka yrittävät itsepintaisesti jäätyä silmäripsiin ja luoda valkoisen verhon hänen ja maailman välille.

Harmaanvalkoinen savu nousee yhden asuntolaivan piipusta, ja hän erottaa pientä liikettä verhon takana. Muuten hän on yksin juostessaan pitkin kanavan vartta, joka erottaa Södermalmin vastarannalla olevasta Hammarby sjöstadin asuntoalueesta ja sen suurista terasseista.

Tuska polttaa rinnassa. Mitä hän sanoo Zarahille? Nainen pyysi, ettei hän lähtisi illalla kaupunkiin. Pysy luonani ja pitele minua sylissä, Zarah sanoi ja katsoi häntä anoen.

Mutta hän oli liian levoton. Hänen piti päästä ulos, pois lasten huudoista ja riidoista, piti päästä kuulemasta, miten Zarah taas yhtenä yönä itki itsensä uneen kaukana perheestään ja turvasta, maassa, joka ei halunnut heitä.

Hän viis veisasi naisen vetoomuksesta, ajoi Yusefin luo ja istui asunnon yhteiskeittiössä Vintertullenilla, pelasi korttia ja poltteli yhdessä Yusefin, Alin ja muiden poikien kanssa.

Hassan on jo Skanstullsbronin portailla, ja nyt kitkerä metallinen maku raastaa kurkkua. Ovenraosta virtaa äänestä musiikkia, ja miesjoukko notkuu ulkopuolella metelöimässä. Hän muistaa Yusefin sanoneen, että ruotsalaiset katsovat siellä pornoa. Hän juoksee portaat ylös mutta kompastuu viimeisellä askelmalla ja kaatuu pitkin pituuttaan soran peittämälle jalkakäytävälle. Hän nousee ja vilkaisee olkansa yli muttei havaitse ketään perässään eikä kuule sireenien ääntä.

Götgatanille päästyään hän uskaltaa hidastaa vauhtia. Täällä liikkuu ihmisiä, vaikka tavaratalon päällä olevan kellon pieni viisari on jo ohittanut kakkosen. Kun ei kuukausien ajan ole saanut olla olemassa, ei näkyä, hän on oppinut sulautumaan maisemaan ja havaitsemaan joka ikisen poikkeaman, joka saattaa aiheuttaa uhkaa. Mutta täällä ei ole virkapukuisia eikä myöskään siviiliasuisia poliiseja. Hän pujahtaa metroon Ählénsin vierestä, pudistelee lunta ihan liian ohuelta vihreältä untuvakilttaan, joka on likaantunut hänen kaatuessaan, ja hyppää puomin yli. Hän näkee silmänurkastaan, miten lippuluukun harmaantunut mies katsoo hänen peräänsä tekemättä elettäkään vartijoiden hälyttämiseksi.

Junan jarrut kirsкуvat, ja hän loikkii kolme porrasta kerrallaan alas laiturille ja ehtii juuri hypätä kyytiin, ennen kuin ovet sulkeutuvat. Hassan valahtaa metron kuluneelle penkille ja pakottaa ajatuksensa pois lumessa maanneesta tytöstä.

Pelastunut.

3. LUKU

”Hyvää huomenta, konstaapeli Lund.”

Micke Lund, Tukholman poliisin alueellisen tutkintayksikön tuore ryhmänjohtaja, myöskin kriminologi Kajan Berglundin entinen aviomies, huokaisee raskaasti, kun tunnistaa puhelmasta ex-vaimonsa tyyppillisen suomenruotsalaisen aksentin.

”Kello on kolme aamulla. Mitä sinä haluat, Kajan?”

Nainen kohtaa katseensa makuuhuoneen peilistä. Tarkastelee kriittisesti meikkaamattomien silmien alla olevia juonteita, jotka kielivät viidestäkymmenestäyhdestä elinvuodesta ja unettomasta yöstä. Kullansävyiset hiukset roikkuvat kasvojen kahta puolta latteina ja elottomina ja kaipaavat kipeästi kiharrinta.

”Toivottavasti en täysin pilannut sinun kauneusuniasi, niitä me tarvitsemme kaikki, etenkin sinä.” Syntyy lyhyt hiljaisuus, ennen kuin nainen jatkaa: ”Onko hän siellä?”

Hän ei onnistu peittämään äänestään kuultavaa huolta.

”Ante on kahdeksantoista ja täysi-ikäinen. Olen sanonut sen ennenkin, kun hän nyt päätti muuttaa pois meiltä sinun luoksesi asumaan, että minä en enää puutu siihen, mitä hän tekee. Hän on varmaan jonkun tytön luona tai jatkoilla kavereidensa kanssa.”

”Nyt on sunnuntai-ilta. Tai”, nainen korjaa itseään, ”oikeammin maanantaiaamu. Ehkä ei varsinaisesti se hetki, jolloin ollaan juhlimassa.”

”Ei, minulla itselläni on tapana nukkua. Nyt satuin olemaan töissä, mutta muuten toivoisin, ettei minulle soitettaisi tähän aikaan.”

Kajan kuulee taustalta ihmisääniä, ja tuulenpuuskan vuoksi lopusta on vaikea saada selvää.

”Ai jaa. Missä sinä olet? Mitä on tapahtunut?”

Micke huokaa taas.

”Tämä tulee ilmi milloin tahansa, ja tästä kirjoitetaan vielä palstametrejä. Karkea tarina. Ambulanssi on juuri vienyt päivystykseen rajusti pahoinpidellyn teinitytön, jolla on kallovammoja. Luultavasti raiskattu, pahasti alilämpöinen ja jätetty lumeen kuolemaan alaruumis paljaana. Eläkeläinen oli ulkona ulkoiluttamassa koiraansa ja onneksi löysi hänet. Kymmenen minuuttia vielä, eikä häntä olisi pystynyt pelastamaan, ambulanssihenkilökunta sanoi. Ja sitten se tätsykäinen ja mäyräkoiransa tepastelivat ympäriinsä ja tuhosivat kaikki mahdolliset jäljet, mutta se on toinen juttu.”

”Hyi hemmetti. Missä?”

”Södermalmilla.”

”Ei kai Vintertullenissa?”

”Mistä tiesit? Hänet löydettiin sieltä pienestä puistosta, Hammarbyn kanavan läheltä. Färgargårdstorget sen paikan nimi taitaa olla.”

”No johan nyt on piru”, nainen tokaisee.

”Mitä? Nyt en pysy kärryillä.”

Kajan näkee mielessään Fria tiderin ja Avpixlatin kaltaisten kohusivustojen otsikot. Olipa tekijä kuka tahansa, tapahtuma heittää polttopullon suoraan keskelle alueen tulehtunutta ilmapiiriä.

”Kaupunkilähetyksellä on siellä asuntola yksin maahan tulleille nuorille.”

Micke viheltää.